

College Point
16. augustil 1959.

Armas hra H. R a j a m a a !

Teie kirja vastusena meie Koolitoimkonna poolt Teile eelmisel pühapäeval saadetud tänukirjale sain kätte täna. Aitäh!

Meie Koolitoimkonnal tekkis sisemine vajadus eriti Teile ja kolleg Jänesele sellise kirja saatmiseks peale ettekannete ärakuulamise Teie külalistelt hra. Mullalt ja har. Aarelt, kellelt saime küllaltki põhjaliku ülevaate nii Teie kui ka Teie kolleegide pingerohest tegevusest ja püüdlusist e e s t i keele ja meele hoidmisel ning arendamisel üle Maaailma laiali pillatud e e s t l a s t e peres. Et meil tahtmine oli Teile ja kolleg Jänesele neid kirju k o h e teele saata, siis puht tehnilistel põhjustel (ainult neil juhtusid selleks sobivad ümbrikud kaasas olema!) kasutasime nendel kaasas olevaid ümbrikke ja palusime võimalike vigade vältimise otstarbäl neid ka ümbrikele ö i g e d aadressid peale kirjutada, kirjade t e k s - ti koostamine oli koosoleku poolt aga ülesandeks tehtud kollageidele O. Parlole ja K. Koljole koosoleku käigu kestel kõrval laual. See oli meie kõigi koosolijate kindel soov ja tahtmine!

Teie esindajate poolt meie koosolekul tõsteti küll üles küsimus t ä i e n d u s k o o l i d e tegevuse organiseerimiseks mitmetele maadel ellu kutsuda mingi ühine keskus või leida mingi muu tee enamvähem ü h e s u g u s t e murede lahendamiseks koostöö võimalus ja alused.

Muide: ülemaailmse k o o l i t o i m k o n n a ellukutsu- mise ettepaneku (senini küll vaid suuliselt) oleme saanud juba varemalt ülemaailmselt Eesti Koostöö Keskuse esimehelt hra A. Kärsnalt, kes avaldas soovi, et meie sinne Koolitoimkond laseks ennast nimetada Ü.E.K.K Koolitoimkonnaks asudes sellisena teotsema Koostöö Keskuse juures. Mina isiklikult seda moodust ei pooldanud, kuna sellega sisuliselt mingit muudetust ei toimuks - inimesed ja ülesanded oleksid peamiselt ikka samad, muutuks vaid nimetus. Soovitasin sellise uue keskuse loomiseks leida mingi teine moodus, mille juures ka t e i s t e m a a d e ö p e t a j a s k o n n a l ja nende koondistel oma sõna ütelda oleks.

Senini lubasime jätkata sidemete pidamist ja uute sidemete

loomist teistel maadel asuvate ja töötavate eesti õpetajate pere liikmetega ja koondistega senisel alusel.

Nagu selgus meie Teie esindajate sõnavõttudest, on meie (USA) ja Teie (Rootsi) täienduskoolidel väga palju sarnasust töötingimustes, paemiselt töösisulisel osas. Teie täienduskoolidel on tungi vajadus õpikute saamiseks kodus tundes (Maateadus, ajalugu) alal. Sama vajadus on olnud ka meie, Kanada, Saksamaa ja Austraalia täienduskoolidel.

Meil on selle küsimusega tegeletud juba rida aastaid. Mäletan, et enam kui aasta eest pöördusin selle asjas ka Teie, kui võimaliku autor poole.

Suurte otsimiste järele leidsime lõpuks isiku, kes oli nõus meie poolt antud kavade kohaselt asuma teie stiilis ja täienduskoolide nõuetele vastava käsikirja kirjutamisele. Selle õpiku sisukava sai läbi arutatud ja heaks kiidetud siin aasta eest toimunud kõigi rahvuslike organisatsioonide esindajate ja meie Koolitoimkonna ühisel erikoosolekul ja autor on olnud nüüd juba üle aasta töös käsikirja koostamisega, milline enne trükki andmist tuleb veelkord ühisele läbitöötamisele.

Kõnelesin sellest ka hra Mullale, kes arvas, et ka Rootsis olevad eesti Täienduskoolid oleksid sellisest uuest õpikust väga huvitatud. Minu arvates oleks loomulik, kui käsikirja valmides selle viimasest lihvimisest enne trükki andmist saaksid osa võtta ka Teie esindajad, et tagada sellele raamatule igakülgset sobivust ja parimat võimalikku viimistlust.

Teie küsimusena oli meil hra Mullaga kõnelus meil siin ligemal ajal trükivalmis saava emakeele õpiku (keeleõpik, mitte lugeemik) väljaandmise küsimus. Arvasime, et ka sellist õpikut vajavad kõik täienduskoolid kõikides maades. Sellepärast lubasin, niipea kui käsikiri siin on lõplikult valminud, ka selle saata Rootsi Teie koolimeestele eel-arvustamiseks ja nende poolsete näpunäidete saamiseks enne selle trükki andmist. Koolitoimkonna poolt volitatud autoritena selle käsikirja koostamisel töötavad kolleegid A. Roos, O. Parlo, K. Koljo ja tegeliku täienduskooli õpetajana E. Kärner.

Kui oleme selliselt käsikirjaga täielikult valmis jõudnud, siis tasub veel kaaluda k u s oleks sellise raamatu trükkimine väiksemate kuludega teostatav.

Töötingimüsil, nagu selgus Teie esindajate sõnavõttudest, on Rootsis asuvad täienduskoolid võrratumalt paremates oludes kui USA täienduskoolid, kuna siin pole senini olnud mingeid väljavaateid täienduskoolidele ei tasuta ruumide ega ka mingi r i i k l i k u toetuse saamiseks õpetajatele tasumiseks nende töö eest.

"Kirikool", mille väljaandmist toimetab meie Koolitoimkond enam kui 5-e aasta jkkestel lõpetas ilmumise alates käeolevast suvest. Eelmise Koolitoimkonna üldkoosoleku otsuse põhjal tunnistati "Kirikool" oma k u r s u s e lõpule viinuks.

Täielik aruanne "Kirikooli ilmumisest ja levimisest on antud KK viimases numbris, mis ilmus mõne nädala eest ja mille siit kaasa said ka Teie esindajad.

Üksmeelselt tunnistati aga vajalikuks ka t u l e v i k u s jätkata mingisuguse p e r i o o d i l i s e l t ilmuva n o o r t e l kohandatud ajakirja väljaandmine. See peaks olema sisult h u v i p a k k u v ja l u g e m a a h v a t l e v meie laialipillatud noortele üle kogu Maaailma ja rahuldama peamiselt meie noori 10-st kuni 16 eluaastani.

Ühtlasi peaks see olema kasutatav l u g e m i s m a t e r j a l i n a meie täienduskoolide vanemale ja keskmisele astmele.

Oleksin Teile ülimält tänulik, kui saaksite mulle juba nüüd, selle küsimuse käsitlemise algstaadiumis saata omapoolseid arvamisi ja ettepanekuid!

Minu ülesandeks jäi selle küsimuse ettevalmistamine ja esitamine ligemal ajal kokkukutsutavale Koolitoimkonna ja kõigi siin asuvate rahvuslike organisatsioonide esindajate erikoosolekule arutamiseks ja kaalumiseks.

O₁leks ehk tänuväärne, kui Teie säl isegi saaksite selle probleemi läbikaalumiseks ja ettepanekute viimistlemiseks mingi asjast huvitatute nõupidamise ja saavutatud seisukohad mulle edasi saata!

Sama püüan ma läbi viia siin, et siis siinseid seisukohti

omakorda Teile edasi saata.

NB. Märkite omas kirjas, et olete isiklikult tuttav kõigi siit Teile saadetud tänukirjale allakirjutajatega peale ü h e . Ja see üks eu saa keegi muu olla kui m i n a ! Meil tõesti pole minu teada kunagi varemalt isiklikku kokkupuuteid olnud, kuna Teie töötasite enam Tallinna piirkonnas ja mina lõuna pool Tartumaal ja peamiselt Virumaal. Püüan siis siin paari reaga ennast Teile tutvustada:

Opetja kutse omandanud T a r t u Seminari lõpetades 1922.

selle järele õpetajana töötanud Elva algkoolis 1922 -1925.

1925 - 1936 juha aja Salla algkoolis Virumaal.

1936 - 1944 juhataja Simuna algkoolis Virumaal.

1945 - 1949 juhataja Geislingeni Eesti algkoolis Saksamaal

1949.a. maikuust alates viiulitegija New Yorgis.

Elvas töötades olin ühtlasi tolle piirkonna kohaliku Õpetajate Ühingu esimeheks (Nõo Õpet. Ühing.. Sallas ja Simnas kooli-juhatajana töötades olin pidevalt Simuna Õpet. Ühingu esimehesks Virumaal, viimased aastad ühtlasi kuuludes Virumaa Õpet.Liidu juhatusse.

Saksamaal töötades olin kogu selle aja ühtlasi Eesti Õpet. Koondis Saksamaal juhatusse liikmeks selle juhatusse sekretärina New Yorgis olles olen olen olnud üheks siinse Koolitoimkonna asutajaks liikmeks ja alates 1955 selle esimeheks.

Teilt peatselt h ä i d teateid ootama jäides

ja Teile ning Teie kolleegidele parimat soovides

Meenu Mägi